

Factsheet werken in N2000-gebied de Waddenzee

Behoud buiten-dijkse schorren en zilte graslanden

Kwelder op Terschelling
(foto: Esther Dieker).

Met verschillende beschermde habitattypen en soorten in de Waddenzee gaat het goed. Maar er zijn ook knelpunten waaraan gewerkt moet worden. Om bij te dragen aan het oplossen van deze knelpunten kunnen in het kader van dijkverbeteringen koppelpojecten worden ontwikkeld en uitgevoerd. Deze factsheet vormt een basis voor projectteams om met specialisten en stakeholders in gesprek te gaan om de mogelijkheden voor natuurverbetering en maatregelen in hun projectgebied te verkennen. Op die manier wordt het mogelijk om aan dijken te werken in N2000 gebied De Waddenzee en tegelijkertijd verbeteringen aan te brengen in dit waardevolle ecosysteem.

Kernproces b en Kernopgave 1.16

Kernproces: Habitatontwikkeling

Kernopgave: Behoud (Waddenzee) van schorren en zilte graslanden (buitendijks) H1330_A met alle successiestadia, zoet-zout overgangen, verscheidenheid in substraat en getijregime en mede als hoogwatervluchtplaats

N2000 instandhoudingsdoelen die hiermee verband houden

- H1330A – Schorren en zilte graslanden (buitendijks)
- H1310A – Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)
- H1310B – Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)
- H1320 – Slijkgrasvelden

Knelpunten & staat van instandhouding

De veroudering en verruiging van kweldervegetatie. Op langere termijn zal er op de vastelandskwelders te weinig dynamiek kunnen zijn om alle successiestadia aanwezig te laten zijn. De vegetatie op de hogere kwelder heeft weinig diversiteit en is verruigd door lokaal te weinig (gevarieerde) beweiding, veel opslibbing en onvoldoende dynamische omstandigheden. Het areaal hoge kwelder met zeekweek is hierdoor sterk in oppervlakte toegenomen, waardoor de diversiteit is afgenomen. Op de kwelders van de Waddeneilanden speelt dit probleem in geringere mate.

De landelijke staat van instandhouding van:

- schorren en zilte graslanden (buitendijks) is als **matig ongunstig** beoordeeld.
- zilte pionierbegroeiingen: zeekraal is als **matig ongunstig** beoordeeld.
- zilte pionierbegroeiingen: zeevetmuur is als **gunstig** beoordeeld.
- slijkgrasvelden is als **zeer ongunstig** beoordeeld.

Oplossingsrichtingen

Initiatieven ontwikkelen voor het initiëren van kwelderverjonging en verdere optimalisatie van het kwelderbeheer
Verruiging tegengaan door:

- het verbeteren van het begrazingsregime (op basis van onderzoek naar effecten van begrazing op vegetatie en fauna);
- het zoveel mogelijk beperken van de ontwatering;
- het lokaal afgraven van verruigde vastelandskwelders tot het hoogwaterniveau waardoor verjonging van de vegetatie mogelijk is;
- nieuwe kwelder aanleggen door landaanwinning.

Koppelkansen dijkversterking (praktijk)

Slibinvang op bestaande kwelders, zoals De Brede Groene Dijk, zie pov-waddenzeedijken.nl/brede-groene-dijk en www.hunzeenaas.nl/werk-in-uitvoering/bgd/Paginas/default.aspx.

Referenties

- Essentietabel Natura 2000-gebied 001. Waddenzee.
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu (2016) Natura 2000-beheerplan Waddenzee. Periode 2016-2022.

+ Positieve effecten denkrichtingen

- Groter areaal aan natuurlijke kwelders met meer dynamiek en een verbeterde vegetatiestructuur.
- Indirect effect op kustbroedvogels en foeragerende vogels.

- Negatieve effecten denkrichtingen

- Kan mogelijk leiden tot (tijdelijk) verlies van habitattypes als er kwelder wordt aangelegd of kweldervegetatie wordt afgeplagd.
- Afhankelijk van of het speelt op de Waddeneilanden of op de vaste wal.